

A Térszínház Erdélyben

A Hargita megyében megrendezett, májusi Kiserletti Színházi Találkozót megelőzően látogatott el Szatmár és Szilágy megyei helységekre a budapesti Térszínház, s annak alapító tagja és rendezője, a debreceni származású Bucz Hunor szólt az intézmény múltjáról és jelenéről.

— Jövőben lesz 25 éves a Térszínház. Csepelen alakult 1969-ben, fedőneve honismereti szakkör volt, akkor éppen el voltam tiltva a rendezéstől. Elég sok betiltott darab és művelődési házról művelődési házra vándorlás jellemezte az akkori időket. Hat évvel ezelőtt a Soros Alapítványtól támogatást kaptunk és azóta pályázati színházként működünk. Mivel négy évnél további támogatást színházra nem ad a Soros Alapítvány, más pályázatokon kaptunk annyi pénzt, hogy színházként működhetünk. Legjelentősebb támogatóink a 3. kerületi és a fővárosi színházi alap. Most, mielőtt Erdélyben jöttünk volna, értesültünk, hogy alapköltéséget kaptunk két évre, ám a létünk beláthatatlan a mostani helyzetben, színházi világban. Az ilyen kis színházat, amilyen mi vagyunk, ezt a fajta játékkultúrát és szemléletet, színházhoz és közönséghez viszonyulást alternatív színháznak nevezik.

— A kiserletező kedvű társulat hol lép fel?

— A törzshelyünk Óbudán van a Zichy kastélyban, ott van kis színháztermünk, jó időben az udvaron játszunk, ugyanakkor társulatunk utazó színházként működik, sokfelé járunk mind Magyarországon, mind a határon túli magyarlakta területekre.

— Legutóbb hol volt lehetőségük határon kívüli fellépésre?

— Kárpátalján voltunk egy 12 napos turnén a nagyszöllősi járásban, ahol 24 előadást tartottunk nem egészen két hét alatt, Erdélyben már kétszer voltunk turnén. Most úgy kerültünk a Szilágyságba, illetve a Partiumba, hogy megkértük Váli Józsefet, aki meghívott bennünket, hogy ide is eljuthassunk. Bogdándon voltunk először, ebben a református faluközösségben, ahol úgy élnek, hogy hinni tudnak, szeretni tudnak az emberek.

— Milyen repertoárral indult és működik a Térszínház?

— Ötven darabot mutattunk be a 24 év alatt, ezek közül eszembe jut például A kétfejű fenevad Weöres Sándor darabjának az ősbemutatója társulatunk nevéhez fűződik, pedig már tizenöt évet állt a fiókban. Játsoztunk a Csongor és Tündét vagy Juházs Ferencőt a József Attila sírját. Oratorikusnak adtuk elő, például ezt azonnal le kellett venni a másorról annak idején. De hát nem dicsérték meg A kétfejű fenevadért sem, nem nyerte el Aczél elvtárs tetszését, nem dicsért meg érte. Bemutattuk például Csokonai Vitéz Mihály Békaegérharcának a szinpadai változatát, az is sértette az elvtársakat, éppen akkor volt az arab–izraeli háború, de nem sorolom. Direkt sohasem politizáltunk, mindig csak jót vagy érdekest próbáltunk produkálni, vagy régi magyar estet rendeztünk a Halotti beszédtől Zrínyiig. Abban meg az volt a baj, hogy sok benne az Isten. De hát mindig volt valami

baj! Hál' Istennek életben maradtunk, a társulat megmaradt. Jelenlegi repertóriumunk — amittel itt vagyunk a Szilágyságban, illetve Erdélyben — egyik darabja az Omagyar Mária-siralom, melyet régi magyar nyelven szólaltatunk meg. 1990-ben volt a bemutatója, azóta folyamatosan játsszuk templomokban és a színházunkban is. A másik darab, amit szabadtéri játékként láthattak Zilahon, a Bakarasz király, magyar népmesemotívumokból önálló fejlesztésen álló darabunk órlásbáboikkal. Van egy mitologikus szerkezete, ugyanakkor módot ad a commedia dell'arte játékmódorra, azaz rögtönzésre. Bárhol megfordulunk, lehetőséget ad az illető helysége jellemző mozzanatok beépítésére a játéka. A Képmutatóból álló összeállításunkat gyermekeknek adtuk elő az Ifjúági Klubban. A képmutatógató középkori, vásári műfaj, a 19. században még létezett, Arany János is látott ilyent. A következő darab Weöres Sándor A holdbeli csónakos. Előadásunk sajátos feldolgozása a műnek. Három szereplővel játszunk, egy-egy színész tíz-tizenkét szerepet játszik. Van benne maszkos játék és beleépítettük a képmutatógatót is, hiszen mint egy mesekönyvet, úgy hajtogatja a főszereplő. **Eörsi István Változat Oedipusra** c. művét is magunkkal hoztuk. Benne van a mítosz, szerepe van a maszknak; ez a tébbai mondakör ismert darabjának korszerű megközelítése: élnek-e ilyen királyok, akik vállalják tetteik következményeit? Rendkívül korszerű, a kérdésselvetés a '68-as esztendő események nyomán született, s bizony maig aktuális.

Lejegyezte:
FEJÉR LÁSZLÓ